

Ağlayan Gelin

Azade AKAR

Nakkaş Tezyini Sanatlar Merkezi, İstanbul, Türkiye

Makale Bilgisi

Geliş Tarihi: 06.05.2025
Kabul Tarihi: 25.11.2025
Yayın Tarihi: 31.12.2025

Anahtar Kelimeler:
Ağlayan Gelin,
Fritillaria Imperialis ,
Süheyl Ünver
Bezeme.

ÖZET

Türk kültür tarihinin çınarı olarak kabul edilen Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver (1898-1986), hekimliğinin yanı sıra sanat ve sanat tarihçiliğine uzanan çok katmanlı bir kimliğe sahip olmuştur. Süheyl Hoca, Osmanlı sanat mirasının 20. yüzyıla taşınmasında bir köprü vazifesi görmesinin yanı sıra geçmişin ihtişamlı sanatlarını yeniden canlandırmış ve bu alanlara adeta can suyu olmuştur. Onun sanat hayatındaki temel hedef; kaybolanın kaydedilmesi, unutulmanın hatırlanması ve hatırlatılması üzerine inşa edilen bir medeniyet seferberliğinin sürdürülmesidir.

Hocanın izinde başlanan sanat hayatı sayesinde, kendisiyle gerçekleştirilen uzun fakat son derece keyifli kültür yolculukları aracılığıyla sanatın ruhunu aktarma bilinci kazanılmıştır. Çeşitli sanatsal faaliyetlerde, kendisi ve değerli keremesi Gülbün Mesara ile çalışma imkânı bulunması da daima bir şeref vesilesi olarak görülmüştür. Medeniyetimize özgü sanatların izinin sürülmesinde, İstanbul'un tarih ve güzelliklerinin keşfedildiği; yoğun fakat yorucu olmayan bir kültür temposunda birlikte yürütülen çalışmalar, hayatın en müstesna anlarını teşkil etmiştir. Zaman zaman kültürümüze ait eserler üzerinde gerçekleştirilen araştırmalar arasında mezar taşlarına yönelik çalışmalar da önemli bir yer tutmuştur.

1972 yılında mezar taşları üzerine yürütülen incelemeler sırasında, Atik Ali Paşa Camii hazinesindeki taşlar üzerinde bulunan çeşitli örnekler tespit edilirken genç bir kıza ait mezar taşı dikkat çekmiştir. Söz konusu mezar taşında yer alan zarif çiçek buketi, yapılan botanik literatürü incelemeleri sonucunda Ağlayan Gelin (*Fritillaria imperialis*) olarak belirlenmiştir. Bu motifin yalnızca mezar taşı süslemelerinde değil, farklı tezyini sanat alanlarında da kullanıldığı tespit edilmiş; bu doğrultuda araştırmalar, motifin çeşitli sanat dallarındaki kullanım örneklerine yoğunlaştırılmıştır.

Gerçekleştirilen kapsamlı incelemeler ile bu motifin tezyinat literatürüne kazandırılması, konuya ilişkin yeni bilgilerin ortaya çıkarılması ve söz konusu bilgilerin sanat alanında değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu makale aracılığıyla motive dair değerli yeni eserlerin literatüre kazandırılacağı ümit edilmektedir.

Fritillaria Imperialis

Article Info

Received: 06.05.2025
Accepted: 25.11.2025
Published: 31.12.2025

Keywords:

Crying Bride,
Fritillaria imperialis,
Suheyl Ünver
Embellishment..

ABSTRACT

Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver (1898–1986), regarded as one of the monumental figures of Turkish cultural history, possessed a multi-layered identity extending from medicine to art and art history. In addition to serving as a bridge that carried the artistic heritage of the Ottoman Empire into the twentieth century, he revitalized the magnificent arts of the past and, in a sense, became a source of renewal for them. The principal objective of his artistic career was the continuation of a civilizational mobilization built upon the recording of what had been lost and the remembrance and revival of what had been forgotten.

Following in his footsteps, an awareness of transmitting the spirit of art was acquired through long yet profoundly enjoyable cultural journeys undertaken with him. The opportunity to collaborate with him and his esteemed daughter, Gülbün Mesara, in various artistic activities has always been regarded as a great honor. Within the efforts to trace the arts unique to our civilization, the environments in which Istanbul's history and beauties were explored—amid a demanding yet invigorating cultural tempo—constituted some of the most exceptional moments in life. Among the numerous studies occasionally conducted on works belonging to our cultural heritage, research on gravestones held a significant place.

During the examinations carried out on gravestones in 1972, a young girl's tombstone in the cemetery of Atik Ali Paşa Mosque drew attention while various examples on the stones were being identified. The elegant floral bouquet found on this tombstone was determined, through botanical literature analyses, to depict the Ağlayan Gelin (*Fritillaria imperialis*). It was further identified that this motif was employed not only in gravestone ornamentation but also across different decorative art forms; consequently, research was directed toward examples of the motif's use in various artistic fields.

Through the comprehensive studies conducted, it was aimed to introduce this motif into the literature on ornamentation, to reveal new information regarding its historical and artistic context, and to evaluate such findings within the field of art. It is hoped that this article will contribute valuable new works to the existing literature concerning this motif.

Bu makaleye atıfta bulunmak için:

Akar, A.(2025). Ağlayan Gelin (Nigarhane Dergisi, 5(1), 45-60.

***Sorumlu Yazar:** Azade Akar, azadeakar@hotmail.com

This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)

AĞLAYAN GELİN (*Fritillaria Imperialis*)

Ağlayan Gelin (*Fritillaria imperialis*) motifi, Osmanlı dönemi mezar taşı süslemeleri başta olmak üzere çeşitli tezyinî sanatlarda kullanılan karakteristik bir bitkisel unsur olarak dikkat çekmektedir. 1972 yılında mezartaşları üzerine yürütülen çalışmalar sırasında Atık Ali Paşa Camii haziresinde tespit edilen bir genç kız mezar taşı üzerindeki çiçek buketi, yapılan botanik incelemeler sonucunda bu motife işaret etmiştir (Resim 01). Motifin yalnızca mezar taşı süslemeleriyle sınırlı kalmadığı; farklı sanat alanlarında da örneklediği anlaşılmıştır. Bu bağlamda, söz konusu motifin tarihî, estetik ve tezyinî bağlamlarının araştırılması çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır.

Türk geleneksel sanatlarının çeşitli alanlarında gerçekleştirilen uzun süreli incelemeler, saha gezileri ve arşiv çalışmalarında elde edilen notlar ile görsel kayıtlar, araştırmanın şekillenmesinde önemli rol oynamıştır (Resim 02). Bu veriler, motifin kullanım alanlarının sistematik biçimde değerlendirilmesine imkân sağlamıştır. Çalışmada yer alan tüm görsel materyaller, ilgili eserlerden yapılan doğrudan tespitlere dayanmaktadır; ayrıca her bir görselin kaynağı, makale sonunda belirtilen kaynakça bölümünde ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Bu giriş bölümü, *Ağlayan Gelin* motifinin Osmanlı tezyinatı içindeki varlığını, tarihsel bağlamını ve araştırmanın dayandığı temel malzemeyi tanıtarak makalenin yöntemsel ve kavramsal çerçevesini oluşturmaktadır.

Resim 1.

A. Süheyl Ünver Azade Akar ve Gülbün Mesara ile (1971)

1974 yılında Yapı Kredi Bankası'nın sergi salonlarında açılan “Eski Türk Mezartaşı Süslemeleri” sergisi, çalışma konumuz kapsamında ele alınan motiflerin yer aldığı bir etkinlik olarak gerçekleştirilmiştir. Fotoğraf sanatçısı Ara Güler tarafından çekilen görsellerin de sergiye eşlik etmesiyle, bu çalışma alanında bir ilk ortaya konmuştur. Hocamız tarafından, Türk Geleneksel Süsleme Sanatları üzerine yürütülen çalışmaların dönemin şartlarına uygun şekilde geliştirilmesi ve kendi ifadesiyle bir “Rönesans” anlayışı içinde, yani yeniden doğuş ve yenilenme doğrultusunda sürdürülmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir¹. Osmanlı mezar taşı süslemelerine yönelik hazırlanan söz konusu sergi de bu yaklaşım çerçevesinde titizlikle yürütülen çalışmalar sonucunda oluşturulmuştur.

¹ A.Süheyl ÜNVER, “Cumhuriyetimizin 50. Yılında Türk Süslemesinin Dünü Bugünü Yarını”, *Kültür Ve Sanat* 2 (1973), 123.

Resim 2.

Aziz Gülbün Mesara'nın ricam üzerine hazırladığı nefis ağlayan gelin minyatürü.

Yüzlerce mezar taşının incelenmesiyle tespit edilen geçmişimize ait eşsiz motif ve tasvirler renklendirilerek tablo hâline getirilmiştir. 1972 yılında desen toplama çalışmalarının tamamlanması amacıyla Atik Ali Paşa Camii haziresinde yürütülen araştırmalar sırasında, taşların üzerindeki örnekler kayıt altına alınırken bir genç kıza ait mezar taşı dikkat çekmiştir (Resim_03). Bu taş üzerinde yer alan nefis bir çiçek buketinin en üst bölümünde, ilk bakışta hurma olarak değerlendirilen bir çiçek motifi görülmüştür. Hocamız tarafından bu çiçeğin tanınmadığı ifade edilerek, konuyla ilgili bilginin İstanbul Botanik Enstitüsü'nden alınması istenmiştir. Enstitü tarafından fotoğraflar üzerinden yapılan inceleme sonucunda söz konusu bitki *Fritillaria imperialis* olarak teşhis edilmiştir (Resim_04).

Resim 3 .

Atik Ali Paşa Camii Haziresi'nden

Fritillaria İmperialis, zambakgiller (liiaceae) familyasından soğanlı, kışın yapraklarını kaybeden, her ilkbaharda yeniden yeşererek çiçek açan yabancı bir bitkidir. Geofit denilen soğanlı ve yumrulu bitkiler grubundandır. Hindistan, Afganistan, İran ve özellikle ülkemizin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin dağlık alanlarında bulunur ve nisan ayında çiçek açar. Ömrü kısadır, ancak üç hafta kadar çiçekleri canlı ve kusursuzdur. (Resim_05)

Resim 4.*Fritillaria Imperialis*

En ilginç özelliklerinden biri de, sabah güneş doğarken, bir gün evvel gövdesinde topladığı suyu, dışarıya atması ve yeniden taze su toplamasıdır. Osmanlıda bu husus, çiçeğin ağladığına benzetilmiş ve dolayısıyla “Ağlayan Gelin” olarak folklorumuza girmiştir.

Resim 5.*Fritillaria Imperialis* 'in farklı açıdan görünüşleri

Fritillaria Imperialis, çiçeğimizin latince adıdır. İstanbul Botanik Enstitüsü'nden öğrendiğimize göre de Osmanlı devrinde çiçeğin adı ağlayan gelin veya geyik otudur. Kendisine mahsus bir kokusu olduğu için kimi zaman tilki, kimi zamanda geyik kokusunu hatırlatmaktadır. Ülkemizde en popüler olduğu mintika Hakkâri'nin Şemdinli ilçesi olduğu için bitki, mahalli olarak Şemdinli Lalesi veya Ters Lale olarak da adlandırılmıştır. Hâlbuki Lale çiçeğiyle hiçbir akrabalığı yoktur. Frankfurt Botanik Enstitüsü'nden aldığımız bilgiye göre çiçeğin nadir hususiyetlerinden biri kuşlar tarafından çok seviliyor olmasıdır. Alman kaynaklarına göre çiçeğimiz, 1575 yılında İstanbul'dan Viyana'ya götürülmüştür. Dr. J. C. Sendenberg, 18. yüzyılda çiçeğimizi botanik çalışmalarına almış ve 1582'de Frankfurt bahçelerine ekildiğini ve adının Kaiser Krone (İmparator Tacı) olduğunu ifade etmiştir.

Resim 6.

Vincent van Gogh “Bakır Vazoda İmparatorluk Fritillaria’sı”

Fritillaria İmperialis’in, Avrupa sanatlarında az kullanılmış olduğu fakat birçok güzel yapıtlar da mevcuttur. Vincent van Gogh’un 1887 yılında yaptığı ve Paris’teki Orsay Müzesi’nde bulunan “Bakır Vazoda İmparatorluk Fritillaria’sı” adındaki tablosu (Resim_06) ve Jan Brueghel’in 1603 yılında yaptığı ve Amsterdam’daki Rijks Museum’da bulunan “Ahşap Kaptaki Çiçekler” adındaki tablo Avrupa resim sanatında rastlayabildiğimiz önemli örneklerdir. (Resim_07) Ayrıca 16. yüzyıldan itibaren, çok miktarda hazırlanan botanik çiçek çalışmalarında ve kitaplarında muhteşem ağlayan gelin resimleri bulunmaktadır. (Resim_08)

Resim 7.

Jan Brueghel “Ahşap Kaptaki Çiçekler”

Resim 8.*Botanik kitaplarda yer alan Ağlayan Gelin Örnekleri*

Orta şarkın dekoratif sanatlarında oldukça az görülen ağlayan gelini, İran'ın bazı el yazmalarında ve kumaşlarında nadiren de olsa kullanıldığı görülmektedir. Hint sanatlarında ise az olmakla beraber Tac Mahal külliyesinde örnekleri bulunmaktadır. 2021 yılında yayınlanan bir makalede külliye de bulunan ağlayan gelinler hakkında detaylı bir araştırma yapılmıştır².

Resim 9.*Mustafa Düzgünman'ın Ebruda Ağlayan Gelin Denemesi*

Ağlayan gelin 17. yüzyıldan itibaren Osmanlı sanatında görülmeye başlanmıştır. Bilhassa mezar taşlarında olmak üzere çinilerde, kalemişlerinde ve el yazmalarında çok güzel ve çeşitli örnekler mevcuttur.

² Fadime Özler, "Tac Mahal'de Ağlayan Gelin (Ters Lale Motifi)", *Sanat Tarihi Yıllığı* 30 (30 Haziran 2021), 145-168.

Resim 10.

Azade Akar'ın Kat'ı Tekniği Kullanarak Denediği Ağlayan Gelinler

1974 yılında mezar taşı sergisinin tamamlanmasının ardından, Ağlayan Gelin çiçeği üzerine daha ayrıntılı bir araştırma yapılması gündeme gelmiştir. Bu dönemde ebru üstadı merhum Mustafa Düzgünman ile yürütülen çalışmalar sırasında, kendisinden söz konusu çiçeğin ebru tekniğiyle uygulanması talep edilmiştir. Düzgünman, çiçeğin zorluğuna işaret ederek ilk etapta bu çalışmayı yapmak istememiş, ancak ısrar üzerine iki deneme gerçekleştirmiştir. Bu denemelerden biri büyük ölçekli, diğeri ise iki küçük çiçekten oluşan bir kompozisyon şeklinde hazırlanmış; ancak ortaya çıkan sonuç, sanatçı tarafından yeterince başarılı bulunmamıştır. Elde edilen örneklerden yalnızca biri, ortadan kesilen iki Ağlayan Gelin çiçeğinden biri olarak korunmuş, diğer denemeler genel ebru çalışmalarının bulunduğu dosyada muhafaza edilmiştir (Resim 09).

Resim 11.

Yeni Camii Türbeleri Haziresinde Bulunan Mezar Taşı

Resim 12.*Yeni Camii Türbeleri Haziresinde Bulunan Mezar Taşı*

Bu ilk denemelerde istenen estetik sonuç sağlanamadığı için çiçeğin ebru uygulamalarında tekrar ele alınmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, daha sonraki süreçte çiçeğin kat'ı tekniğiyle uygulanmasına yönelik gerçekleştirilen denemelerin bazı ilgi çekici örnekler ortaya koyduğu tespit edilmiştir (Resim 10).

Resim 13.*Ağlayan Gelin Çiçeğinin Soğanıyla Resmedilmesi (Resim 12)*

Ağlayan gelin, çok kısa ömürlü olduğundan bence şanssız bir çiçek olup, şark ve garp sanat dünyasında pek bilinmeyen, çok zarif, güzel ve mistik bir çiçektir. Özellikle 17. ve 18. yüzyıllarda daha çok mimari alanda olmak üzere Osmanlı dekoratif sanatlarında kendine yer bulmuştur.

Resim 14.

Kaptan İbrahim Paşa Haziresi'nden

Ağlayan gelin çiçeğini mezar taşlarında, çinilerde, yazma eser ve ahşap üzeri kalemişlerinde olmak üzere dört bölümde değerlendirme yapılmıştır.

Resim 15.

Valide Sultan Dairesi Yatak Odası / Azade Akar - 2006

1) Mezar taşlarında: Osmanlı medeniyetinde, benzeri olmayan bir mezarlıklar kültürü oluşmuştur. Çok çeşitli formlara ve serpuşlara sahip mezar taşları yazı ve motiflerle tezyin edilmiştir. Özellikle 17. ve 18. yüzyıl mezar taşlarında, çokça çiçek ve ağaç resimleri bulunmaktadır. Bunların arasında, tespit edebildiğimiz 17 adet ağlayan gelin çiçeği ile süslenmiş taş örneklerini toplanarak içlerinden en güzel iki tanesi Yeni Camii türbelerinin hazirelerinde bulunmaktadır. (Resim_11-12) Bu eserlerden bir tanesinde, çiçeğimiz soğanıyla beraber tek başına resmedilmiştir. (Resim_013) Yine aziz hocamızla birlikte çok zarif bulduğumuz üç taşı da Beyazıt Kütüphanesinin yanında bulunan Kaptan İbrahim Paşa haziresinde olduğu tespit edilmiştir. (**Resim 14**)

2) Çinilerde: İznik ve Kütahya çinilerinde Ağlayan Gelin motifine, mezar taşlarına kıyasla daha az rastlandığı tespit edilmiştir. Özellikle Topkapı Sarayı Harem Dairesi'nde bulunan ve 17. yüzyıla tarihlenen 12 adet çini panonun bu açıdan eşsiz örnekler arasında yer aldığı ifade edilebilir (Resim_15). Söz konusu panolardan beşinin Valide Sultan Dairesi'nde, yedisinin ise Veliaht Dairesi'nde —diğer adıyla Eski Çifte Kasırlar'da— bulunduğu bilinmektedir.

Resim 16.*Valide Sultan Dairesi Yatak Odası Güneybatı Cephesi*

Valide Sultan yatak odasında içinde ağlayan gelinlerin bulunduğu beş panodan biri yatağa paralel diğer ikisi baş ve diğer ikisi ayak ucunda yer alır. Yaklaşık 25 x 25 cm'lik karolardan oluşan 345 x 115 cm ölçülerindeki karşılıklı panoların tasarımları birbirinin aynı ve ½ simetrisindedir³. (Resim_16) Alt kısmında fiskiyeli havuz ve ortada bahar çiçekleri ile dolgulanmış şemse bulunan kompozisyonun ana zemininde lale, karanfil, sümbül, zambak, menekşe, haseki küpesi ve bahar dalları arasında yer alan ağlayan gelinler oldukça iri boyutları ile dikkat çekmektedirler. (Resim_17) Kompozisyon içerisinde yer alan bazı bölümler tekrar edilerek panonun dikine büyütülmesi sağlanmış, yatağa paralel olan beşinci panonun kompozisyonundaki temel farklılık ise ortasında şemse bulunmamasıdır. (Resim_18)

Resim 17.*Valide Sultan Dairesi Yatak Odası Ağlayan Gelinleri*

³ Fatma Zehra DÜMLÜPINAR, *Harem Çinileri* (İstanbul: Mist Yayıncılık, 2023), 166., Azade AKAR, *Yüzyıllar Boyunca Mezar Yazıtlarında Süslemeler* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1973).

Resim 18.

Valide Sultan Dairesi Yatak Odası Güneydoğu Cephesi

1960'lı yıllarda Topkapı Sarayı Harem onarımlarında eksik çinilerin kalemişi tekniği ile tamamlanmasına karar verilmiş ve bu işlerde Nakkaş Sabri İrteş'in çalışmaları olduğu Semih İrteş tarafından aktarılmıştır. (Resim_19)

Resim 19.

Valide Sultan Dairesi Yatak Odası Kuzeydoğu Cephesi

Topkapı Sarayı Veliht Dairesi IV. Mehmed Kasrı'nın ikinci kademesine yerleştirilmiş içinde ağlayan gelin yer alan ve tasarımları aynı olan 7 pano bulunmaktadır. (Resim_20) Valide Sultan yatak odasında yatağa paralel pano ile IV. Mehmed Kasrı panoları eş tasarıma sahip olup küçük farklılıklar göstermektedir. (Resim_21) Kasırdaki bulunan panolardan beşinin ağlayan gelinlerinin yaprakları kobalt, çiçekleri ise turkuazdır. Girişin üstünde yer alan iki panodan birinde yer alan ağlayan gelinlerin yaprakları turkuaz çiçekleri kırmızı, 1960'lı yıllarda Kütahya'da yaptırılan diğer panoda ise yapraklar

yeşil çiçekler kırmızı olup diğer panolarla renk ve fırça açısından farklılık gösterir.

Resim 20.

Veliaht Dairesi IV. Mehmed Kasrı

17. yüzyıla ait Ağlayan Gelin motifleriyle süslü panoların tasarımını gerçekleştiren nakkaşların kimler olduğuna ilişkin herhangi bir bilgiye ulaşılamamaktadır; ancak söz konusu sanatkarların yetkin ressamlar oldukları ve büyük olasılıkla desenlerin saray nakkaşhanesinde hazırlanıp daha sonra çini atölyelerine gönderildiği düşünülmektedir. Panoların tüm kompozisyonlarının özenle ve bilinçli bir şekilde, sarayın bu özel daireleri için hazırlandığı ise açıkça anlaşılmaktadır.

Resim 21.

Veliaht Dairesi IV. Mehmed Kasrı Pano

3- Kat'ı Tekniği İle Yapılmış Tasvirler: İstanbul Üniversitesi T.5461 numaralı, 1685 tarihli Gazneli Mahmud Albümü içerisinde yer alan kat'ı tekniğinde yapılmış bir çiçek buketinde nefis bir ağlayan gelin örneğini görülmektedir. (Resim_22) Başbakanlık Devlet Arşivinde 61 numaralı I. Mahmud'a ait 1735 tarihli fermanın "mucibince amel oluna" yazısının tepe kısmında ağlayan gelin çiçeği mevcuttur⁴. (Resim_23)

⁴ Kerime YILDIZ, "Ferman ve Beratlar da Tabii Çiçekler", *Zdergisi İstanbul*, (2017), 290., Azade AKAR, "Eski Türk Mezar Taşları Süslerine Dair", *Yapı Kredi Bankasının Sanat Dünyamız Dergisi*, (1974).

Resim 22.

Gazneli Mahmud Albümü / T.5461

4- Ahşap Üzerinde: Topkapı Sarayı Hünkar Sofası'nın 18. yüzyılda yapılmış ahşap kapıları üzerinde yer alan ve aziz hocamızın “Türk Rokoko Çiçek Çalışmaları” olarak isimlendirdiği, muhtelif buketlerde yine ağlayan gelinlerin çok güzel örneklerin bulunmaktadır. (Resim_24/25) Ayrıca, Edirne Müzesinde bulunan 18. yüzyılda edirnekâri üslubunda yapılmış tahta bir dolap kapağında, ağlayan gelinlerin bulunduğu bir örnek mevcuttur. (Resim_26)

Resim 23.

Mahmud Fermanı – 1735

Resim 24.

Topkapı Sarayı Hünkâr Sofası Ahşap Kapı

Resim 25.

Topkapı Sarayı Hünkâr Sofası Ahşap Kapısında Ağlayan Gelin

Fritillaria imperialis çiçeğinin sanat ve mitolojideki yeri üzerine yapılmış kapsamlı bir neşriyata oldukça sınırlı düzeyde rastlanmaktadır. Benzersiz yapısı nedeniyle yabani çiçek florasında önemli bir konuma sahip olduğu bilinmektedir. Çiçeğin, özellikle Güneydoğu Anadolu folklorunda farklı isimlerle anıldığı ve çeşitli anlatılarda hüznün, gözyaşı ve dertli genç kadınlar gibi temaların sembolü olarak değerlendirildiği görülmektedir. Bu nadir ve mistik nitelikli bitkinin korunmasına yönelik farkındalığın artırılması gerektiği anlaşılmaktadır. Nitekim lale örneğinde olduğu gibi, bitkinin soğanlarına zarar verilmemesi ve bölgeye özgü bu türün yok olmasına izin verilmemesi önem taşımaktadır.

Resim 26.

Edirne Müzesi Tahta Dolap Kapağı (Röprodüksiyon)

Yazar Katkıları

Tasarım/Design: Azade AKAR

Veri Toplama veya veri girişi yapma/Data Collection or Processing: Azade AKAR

Analiz ve yorum/Analysis or Interpretation: Azade AKAR

Literatür tarama/Literature Search: Azade AKAR

Yazma/Writing: Azade AKAR

Finansman

Yoktur.

Çıkar Çatışması

Yoktur.

REFERANSLAR

- A.Süheyl ÜNVER. “Cumhuriyetimizin 50. Yılında Türk Süslemesinin Dünü Bugünü Yarını”. *Kültür Ve Sanat* 2 (1973), 123.
- Azade AKAR. “Eski Türk Mezar Taşları Süslerine Dair”. *Yapı Kredi Bankasının Sanat Dünyamız Dergisi*.
- Azade AKAR. *Yüzyıllar Boyunca Mezar Yazutlarında Süslemeler*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1973.
- Fatma Zehra DUMLUPINAR. *Harem Çinileri*. İstanbul: Mist Yayıncılık, 2023.
- Frankfurt Botanik Enstitüsü
- İstanbul Botanik Enstitüsü
- Kerime YILDIZ. “Ferman ve Beratlarda Tabii Çiçekler”. *Zdergisi İstanbul*, 290.
- Özler, Fadime. “Tac Mahal’de Ağlayan Gelin (Ters Lale Motifi)”. *Sanat Tarihi Yıllığı* 30 (30 Haziran 2021), 145-168.